

Sémantické aspekty katalogizace XI.

PhDr. Jiří Stodola

Bibliografický popis

- 2. Oblast údajů o vydání
- 3. Oblast specifických údajů
- 4. Oblast nakladatelských údajů
- 5. Oblast údajů fyzického popisu

Oblast údajů o vydání

- struktura
- interpunkce
- prameny popisu
- jazyk
- zkratky
- psaní velkých písmen
- MARC

Struktura

**Údaj o vydání, _doplňkové informace_
údaj o odpovědnosti k vydání**

Interpunkce

- , odděluje údaje o vydání a doplňkové informace
- / odděluje údaje o vydání a údaje o odpovědnosti
- ; odděluje mezi sebou údaje o odpovědnosti

Předeepsané prameny popisu

- titulní stránka = hlavní pramen popisu
 - další preliminária
 - tiráž
-
- co není v předeepsaných pramenech []

Jazyk

- jazyk popisovaného dokumentu

1st ed.

3. Aufl.

2. vyd.

Velká písmena

- Začíná-li údaj slovním vyjádřením, zapisuje se velkým písmenem na začátku. Ostatní písmena jsou malá s výjimkou, kdy pravidla jazyka předepisují písmena velká.

Vyd. 1.

1. Aufl.

Zkratky

- Zkratky se uvádí, nacházejí-li se v pramenech popisu či seznamu zkratek pravidel AACR2.

Číslovky

- Slovní vyjádření nebo vyjádření pomocí jiných než arabských číslic pořadí vydání se přepisuje do arabských číslic.

Druhé vydání, vyd. --> 2. vyd.

- Řadové číslovky se píší tak, jak je obvyklé v daném jazyce.

1st ed.

Doplňkové informace

- Doplňkové informace o vydání se uvádí po čárce.

,_doplňkové informace o vydání

3. vyd.,_Verze 1.2

Vyd. 3.,_v tomto překladu 1.

Údaje o odpovědnosti

- Za lomítkem po označení vydání nebo doplňkových informacích může následovat údaj o odpovědnosti týkající se daného vydání. V praxi se obvykle zápisu údajů o odpovědnosti neužívá.

__první údaj o odpovědnosti_;_každý další údaj o odpovědnosti

MARC 21

- Pole 250 (NO)
- Indikátory – nedefinovány ##
- Podpole – \$a, \$b.
- \$a - označení vydání a údaje o revidovaném vydání.
- \$b - údaje o odpovědnosti za vydání. Toto podpole se v praxi moc neužívá.

MARC21

**250##\$aÚdaj o vydání,_doplňkové
informace_/\$búdaj o odpovědnosti
k vydání**

Oblast specifických údajů

- Tato oblast se používá při popisu kartografických dokumentů, hudebnin, pokračujících zdrojů a v některých případech mikrodokumentů.
- Tato oblast se pro tištěné monografie nepoužívá

- Kartografické dokumenty – měřítko
- Hudebniny – typ partitury
- Seriály - číslování

Oblast nakladatelských údajů

**Místo vydání_:_Nakladatel,_datum vydání
(místo výroby:_jméno
výrobce,_datum výroby)**

Interpunkce

- :
- ,
- ()
- ;

Prameny popisu

- titulní stránka = hlavní pramen popisu
 - další preliminária
 - tiráž
-
- co není v předepsaných pramenech []

Jazyk

- Údaje se zapisují v jazyce, v jakém se vyskytují v prameni popisu. Jsou-li v prameni uvedeny ve více jazycích, zapisují se v jazyce hlavního názvu.

Velká písmena

- První slovo z místa vydání a nakladatele se píše s počátečním velkým písmenem. Ostatní slova se píší s malými počátečními písmeny s výjimkou těch, u nichž pravidla pravopisu daného jazyka vyžadují velká počáteční písmena.

V Praze : Nákladem J. Otty

Zkratky

- Zkratky se zapisují, vyskytnou-li se v pramenech popisu nebo v seznamu zkratek pravidel AACR2.

Číslovky

- Jiné než arabské číslice se zapisují jako arabské.

Místo vydání

- Pokud se v prameni popisu vyskytuje více míst vydání, uvádí se první z nich.
- Více míst se uvádí, je-li jiné než první typograficky zvýrazněno, popřípadě, když se jiné než první nachází v zemi katalogizátora. Různá místa vydání se oddělují středníkem.

New York_ ;_ London_ ;_ Brno

(New York je první místo vydání, London je typograficky zvýrazněn, Brno se nachází v zemi katalogizátora.)

- Není-li místo v předepsaném prameni popisu, zapisuje se v hranatých závorkách.

[Brno]

- Jeli místo vydání nejisté, uvádí se v hranatých závorkách s otazníkem.

[Brno?]

- Není-li možné uvést místo, uvede se do hranatých závorek jméno státu.

[Česko]

- Je-li jméno státu nejisté, zapisuje se s otazníkem.

[Česko?]

- Nelze-li uvést žádné místo vydání, uvádí se zkratka za „sine loco“.

[S.l.]

Jméno nakladatele

- Jméno nakladatele následuje za místem, k němuž se vztahuje. V případě, že se více nakladatelů vztahuje k jednomu místu, uvádí se po prvním ten, který je typograficky zvýrazněn.

Praha_:_Academia_:_Karolinum

- Uvádí-li se více míst s jedním nakladatelem, zapisují se údaje v této podobě:

New York_:_London_:_Sydney_:_Oxford University Press

- Existuje-li k více místům více nakladatelů, uvádí se takto:

New York_:_Dutton_:_Praha_:_Academia

- Nelze-li jméno nakladatele uvést, zapisuje se zkratka za „sine nomine“.

[s.n.]

Datum vydání

- Datum vydání se zapisuje tak, jak je uvedeno v prameni popisu.
- Je-li datum zjevně nesprávné, opravené datum se rovněž zapíše do hranaté závorky.
- **1697_[e. 1967]**
- Není-li možné uvést datum vydání, uvede se datum copyrightu či datum výroby.
- **,_c1967**
- **,_1967_tisk**
- Nevyskytuje-li se datum vydání, copyrightu či výroby, je možné uvést datum pravděpodobné.
 - **,_[1971?] - pravděpodobný rok**
 - **,_[197-] – určité desetiletí**
 - **,_[197-?] – pravděpodobné desetiletí**
 - **,_[19--] – určité století**
 - **,_[19--?] – pravděpodobné století**

MARC 21

260 Nakladatelské údaje

- opakovatelné pole, pokud se používá u prvního indikátoru hodnota 2 a/nebo 3

První indikátor

Pořadí nakladatelských údajů

- # Neuvádí se/První nakladatel
- 2 *Dočasný nakladatel*
- 3 *Současný/Poslední nakladatel*

Druhý indikátor

- # Nedefinován

Podpole

Podpole

- \$a Místo vydání (O)
- \$b Jméno nakladatele (O)
- \$c Datum vydání (O)
- \$e *Místo výroby (NO)*
- \$f *Jméno výrobce (NO)*
- \$g *Datum výroby (NO)*
- \$3 *Bližší určení dokumentu (NO)*
- \$6 *Propojení v jiném písmu (NO)*
- \$8 *Propojení souvisejících polí (O)*

Varianty zápisu

**260##\$aMísto vydání_:\$bnakladatel,\$crok
vydání**

**260##\$aMísto vydání_:\$bnakladatel_;\$a2.
místo vydání :\$b2. nakladatel,\$crok vydání**

**260##\$aMísto vydání_;\$a2. místo vydání
:\$bnakladatel**

**260##\$aMísto vydání_:\$bnakladatel :\$b2.
nakladatel**

Údaje fyzického popisu

Rozsah : Další fyzické údaje ; Rozměr +
Doprovodný materiál

Interpunkce

- ,
- :
- ;
- +
- pro oblast možno začít nový odstavec

Prameny popisu

- celá publikace
- [] pouze tehdy, pokud to jednotlivá pravidla vysloveně vyžadují

Jazyk

- = jazyk katalogizační agentury, tj. u nás česky

Velká písmena

- s velkým počátečním písmenem zapište vlastní jména a některé technické výrazy

310_I._v Braillově písmu

- u dalších slov, včetně těch, které se v této oblasti vyskytují jako první, zapište malé počáteční písmeno

128_s.

s._121-158

Zkratky

- vyskytnou-li se v pramenech popisu
- jsou obsaženy v AACR2 v příloze B -
Zkratky

Číslovky a číslice

- v údajích o rozsahu
 - arabské číslice nebo malé římské číslice (a to i tehdy jsou-li v dokumentu uvedeny římské číslice velké)
- v dalších údajích
 - arabské číslice, tj. římské číslice nahradte arabskými
 - slovně vyjádřené číslovky nahradte arabskými číslicemi vždy

Rozsah

- rozsah dokumentu včetně označení nosiče
- jednosvazkové – stránkování
- vícesvazkové – počet svazků

Jednosvazkové

- **stránky** (s.) = listy potištěné po obou stranách
- **listy** (l.) = listy potištěné pouze na jedné straně
- **sloupce** (sloupce) = více než jeden sloupec na stránce a sloupce jsou číslovány jako sloupce

327_s.

321_l.

381_sloupců

27_s.,_300_l.

xvii,_323_s.

A-K_s.

a-d_l.

- i-xii, 13-176 zapište **176_s.**

s._713-797

s._i-ix,_158-216

[93]_s.

ca_600_s.

- komplikované nebo nepravidelné číslování
= více než 3 hlavní číslované části

1_sv._(různé stránkování)

246_s.,_32_s._obr._příl.

xvi,_249_s.,_[12]_l._obr._příl.

xii,_35,_35_s.

Poznámka - Protilehlé stránky mají duplicitní stránkování.

328_s.

Poznámka - Stránky číslovány také 501-82

ix,_155,_127,_x_s.

Vícesvazkové publikace

3_sv.

_:_ilustrace

327_s._:_il.

333_s._:_mapy

320_s._:_il.,_mapy

128_s._:_il.,_12_map

159_s._:_vše il.

Rozměr

_;_rozměr

17,2 cm zapište _;_18_cm

_;_20_x_8_cm

- _+_každý údaj o doprovodném materiálu_(fyzické údaje o doprovodném materiálu)**
- doprovodný materiál = jakýkoli materiál, vydaný a určený ke společnému používání s katalogizovanou jednotkou

Poznámka - Doprovodný materiál: A demographic atlas of north-west Ireland. 39 s. : barev. mapy ; 36 cm.

32 s. : il. ; 28 cm + 7 map

+ 3 CD-ROM

+ 1 brožura

+ 1 klíč ke cvičením

+ 1 sv. (12 s. : il. ; 18 cm)

MARC 21

300 Fyzický popis

- opakovatelné pole

První indikátor

- # Nedefinován

Druhý indikátor

- # Nedefinován

Podpole

- \$a Rozsah (O)
- \$b *Další fyzické údaje (NO)*
- \$c *Rozměr (O)*
- \$e *Doprovodný materiál (NO)*
- \$f *Označení fyzické jednotky (O)*
- \$g *Rozměr fyzické jednotky (O)*
- \$3 *Bližší určení dokumentu (NO)*
- \$6 *Propojení v jiném písmu (NO)*
- \$8 *Propojení souvisejících polí (O)*

Struktura

260##\$aRozsah :**\$b**Další fyzické údaje
;**\$c**Rozměr +**\$e**Doprovodný materiál